

AI-beleid voor verantwoord gebruik van generatieve AI op school

Inleiding

De opkomst van generatieve AI-tools zoals ChatGPT en Copilot biedt kansen en uitdagingen voor het voortgezet onderwijs. Dit AI-beleid is opgesteld om op een verantwoorde, transparante en didactisch waardevolle manier om te gaan met AI binnen onze school. Het beleid is gebaseerd op inzichten van andere scholen, landelijke richtlijnen, de spelregels zoals opgesteld door OVO Zaanstad, en onze eigen pedagogisch-didactische visie. Het doel is dat leerlingen leren werken met AI op een kritische en ethische manier, en dat docenten ondersteuning krijgen om AI op een effectieve en veilige manier te integreren in hun onderwijs.

Dit is een levend document. De technologische ontwikkelingen rond AI gaan snel. Ook inzichten en ervaringen op school zullen zich blijven ontwikkelen. Dit document kan daarom herzien en aangepast worden op basis van nieuwe kennis en praktijkervaringen. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat het AI-beleid, en aanpassingen daarin goedgekeurd dienen te worden door de medezeggenschapsraad (MR). Een andere belangrijke voorwaarde is dat AI in het onderwijs de komende jaren een belangrijk gespreksonderwerp is in de vaklessen en op studiedagen en ontwikkeldagen van personeel.

1. Algemene uitgangspunten

- AI is een hulpmiddel dat het leerproces kan ondersteunen, maar mag het leerproces nooit vervangen.
- De docent bepaalt per opdracht of, en in welke mate, AI gebruikt mag worden.
- Transparantie over AI-gebruik is verplicht: leerlingen moeten duidelijk aangeven of, hoe en waarvoor AI is ingezet.
- Ongeoorloofd gebruik van AI wordt beschouwd als fraude en kan leiden tot sancties volgens het examenreglement.

2. AI en praktische opdrachten (PO's) Voor praktische opdrachten geldt:

- In elke opdrachtoomschrijving moet expliciet staan of AI-gebruik is toegestaan.
- Indien AI-gebruik is toegestaan, wordt gespecificeerd waarvoor (bijv. brainstormen, taalcontrole) en onder welke voorwaarden.
- Leerlingen zijn verplicht om bij gebruik van AI:
 - hun prompts en gegenereerde output te bewaren;
 - in een bijlage toe te voegen hoe AI is ingezet;
 - een reflectie te geven op wat AI heeft bijgedragen en wat hun eigen inbreng was.
- Indien AI-gebruik niet is toegestaan en toch wordt gebruikt, geldt dit als fraude.

3. Didactische integratie van AI

- Docenten worden aangemoedigd om opdrachten zo te ontwerpen dat ze authentiek werk van leerlingen vereisen, bijvoorbeeld via:
 - mondelinge presentaties;
 - (peer)feedback-momenten;
 - reflectieverslagen;
 - procesgerichte beoordelingen.
- AI kan worden gebruikt om:
 - teksten te verbeteren (grammatica, structuur);
 - informatie te verzamelen (mits kritisch geëvalueerd);
 - ideeën te genereren voor opdrachten.
- AI kan ook door docenten worden ingezet om lesmateriaal, rubrics of toetsvragen te genereren of te verbeteren.

4. Gedragscodes en transparantie

- Leerlingen vullen bij iedere opdracht een korte checklist in:
 - Heb ik AI gebruikt?
 - Hoe heb ik AI gebruikt?
 - Heb ik dit correct vermeld?
- In de klas en mentorlessen wordt aandacht besteed aan:
 - de werking van AI;
 - privacyrisico's;
 - kritisch denken en broncontrole.
- AI-gebruik wordt vermeld met APA-bronvermelding en eventueel screenshots/prompts.

5. Privacy en veilige AI-tools

- AI-tools mogen niet worden gebruikt voor het invoeren van persoonsgegevens of vertrouwelijke informatie.
- De school stimuleert het gebruik van veilige, privacyvriendelijke AI-tools.
- Docenten en leerlingen worden geïnformeerd over welke tools wel/niet geschikt zijn voor gebruik in de schoolcontext.
- We volgen hierin de kaders zoals vastgelegd door de bovenschoolse organisatie OVO Zaanstad.

6. Handhaving en sancties

- AI-gebruik zonder toestemming wordt beschouwd als fraude.
- Bij twijfel over AI-gebruik mag een docent extra bewijs of toelichting vragen van de leerling.
- In ernstige gevallen kan werk ongeldig worden verklaard of worden uitgesloten van beoordeling.
- In het schoolexamenreglement is opgenomen dat AI-gebruik zonder toestemming onder fraude valt.

7. Professionalisering en ondersteuning

- De school biedt docenten:
 - workshops over didactisch AI-gebruik;
 - handvatten voor het beoordelen van AI-gebruik;
 - formats voor PO's met AI-richtlijnen.
- Leerlingen krijgen uitleg over AI-gebruik in de vaklessen.

Slotwoord Met dit beleid beogen we AI op school in te zetten als leermiddel dat bijdraagt aan kritisch denken, creativiteit en eigenaarschap. Door heldere kaders te scheppen en het gesprek over AI levend te houden, creëren we een leeromgeving waarin zowel leerlingen als docenten profiteren van de mogelijkheden van AI, zonder dat de kern van leren – inzicht, begrip en zelf denken – verloren gaat.